Onderwerp: technische vragen over het raadsvoorstel " Dienstencentrum concept bestuursovereenkomst "

Vragen over financiën en structurele inzet

1. In het raadsvoorstel wordt vermeld dat het COA van 2023 t/m 2027 de ambtelijke kosten van de gemeente vergoedt (ruim €477.000). Betekent dit dat de samenwerking na 2027 volledig voor gemeentelijke rekening komt?
   Neen, het gaat in de periode van 2023 tot en met 2027 om het faciliteren van de komst van een Dienstencentrum naar de gemeente Zutphen. Na 2027 komen de kosten van het Dienstencentrum zelf volledig voor rekening van het COA. Voor eventuele diensten van de gemeente (Omgevingsplan, omgevingsvergunning etc) voor het COA, zal het COA leges moeten betalen dan wel worden er nog nadere afspraken gemaakt, als deze kosten zich voordoen.

   a. Moet de raad nu al rekening houden met structurele lasten, bijvoorbeeld voor ambtelijke capaciteit, toezicht, handhaving (zoals BOA's), communicatie en participatie?
      Er bestaat nu nog geen duidelijkheid over structurele lasten. Vanuit het Faciliteitenbesluit (zie onderstaande link) ontvangen we een uitkering na realisatie van het Dienstencentrum die vrij te besteden is. Die gelden komen ten dienste van de ambtelijke capaciteit etc. die nodig is.
      https://www.coa.nl/nl/financiele-regelingen-voor-gemeenten

2. Is hier financiële dekking voor gevonden in de meerjarenbegroting? En zo nee, waar verwacht het college deze middelen dan vandaan te halen?
   Dit is niet van toepassing, zie het antwoord onder a hiervoor.

Vragen over rol van de gemeenteraad en besluitvorming

3. In de aanvullende werkafspraken is uitgebreid beschreven hoe omwonenden, ondernemers, ambtenaren, politie en het COA betrokken worden via een beheergroep. Waarom is de gemeenteraad (het hoogste democratische orgaan) uitgesloten van structurele deelname aan deze groep?

Het is niet gebruikelijk om als gemeenteraad, zijnde inderdaad het hoogste bestuursorgaan binnen de gemeente, deel te nemen aan deze beheergroep. Dit zou ook teveel vermenging van taken, rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden betekenen. Immers, het is de raad die als hoogste bestuursorgaan besluiten moet nemen aangaande het COA als dat aan de orde is. Zo geldt dat ook voor ons als college. Wij kunnen gelet op deze vermenging ook niet plaats nemen in deze beheergroep. Daarom is het aan omwonenden, ondernemers, ambtenaren, politie en het COA om bij uitstek deel te nemen aan deze beheergroep. Wij verwijzen ook naar hoe het op dit moment is geregeld bij het AZC aan de Voorsterallee. Dit houdt voor zowel de gemeenteraad, het college en de burgemeester de handen vrij om terzake de benodigde besluiten te nemen, in het algemeen belang.

a. Is er overwogen om een delegatie van de raad een waarnemende of adviserende rol te geven binnen deze beheergroep, juist vanwege de publieke verantwoordelijkheid en maatschappelijke gevoeligheid?
   Neen, dat is niet overwogen. Om reden zoals hierboven vermeld.

4. De risicoanalyse wordt genoemd als onderdeel van het beheerplan en zou volgens de stukken pas later volgen. Waarom is er na 2,5 jaar voorbereiding nog steeds geen risicoanalyse beschikbaar voor de raad?
   a. Hoe rijmt dit met het uitgangspunt van zorgvuldige besluitvorming bij gevoelige trajecten?

Er moet onderscheid gemaakt worden tussen enerzijds de projectrisicoanalyse en anderzijds de risicoanalyse als onderdeel van het beheerplan. De projectrisicoanalyse gaat over het project zelf.
De risicoanalyse waar u in uw vraag op doelt, wordt uitgevoerd door het omwonendenoverleg en is gericht op risico's met betrekking tot de leefbaarheid en veiligheid van de directe omgeving van het Dienstencentrum. Dit is pas aan de orde als het zeker is dat het Dienstencentrum er daadwerkelijk gaat komen.

In het raadsvoorstel wordt vermeld dat het COA geen boeteclausules wil opnemen in de bestuursovereenkomst. Is het college hierover in onderhandeling geweest? Zo ja, wat waren de bezwaren van het COA en welke alternatieve waarborgen zijn besproken om de naleving van afspraken toch af te dwingen?
Ja, hierover zijn wij in onderhandeling geweest. Het COA wees hierbij op de rechtszaken die zijn geweest in het kader van het aanmeldcentrum in Ter Apel, waar het COA door de civiele rechter hoge dwangsommen opgelegd heeft gekregen vanwege overschrijding van het aantal op te vangen asielzoekers. Het heeft onzes inziens weinig zin en toegevoegde waarde om als overheidsorganen voor de rechter te staan en daar de degens te kruisen

met elkaar. Daarom hebben wij artikel 4, lid 2 opgenomen in de bestuursovereenkomst. Kort gezegd: als het COA zich niet aan de afspraken in de bestuursovereenkomst houdt, dan kunnen wij de bestuursovereenkomst tussentijds opzeggen. Dan heeft het COA daarna nog maximaal een half jaar om het Dienstencentrum te sluiten. Dat biedt onzes inziens meer zekerheid dan het gaan innen van dwangsommen. Zoals u bekend is, is het COA met betrekking tot Ter Apel tweemaal voor de rechter gedaagd omdat het COA zich na de eerste keer nog niet aan het afgesproken aantal hield.

a. Is het college bereid om alsnog aanvullende afspraken in de werkafspraken op te nemen over financiële of juridische gevolgen bij herhaalde schendingen van afspraken?
Als de raad dit aan ons als concrete wens of bedenking meegeeft, waarbij dan wel volstrekt duidelijk moet zijn wat de raad wil, dan zijn wij daartoe zeker bereid. Wij verwachten van de raad dat hij dit juist aan ons aangeeft als hierover zorgen zijn, als hoogste bestuursorgaan van de gemeente en als eerste en enige vertegenwoordiger van de bevolking van de gemeente Zutphen.

5. In eerdere communicatie sprak het college over een ‘tijdelijk’ dienstencentrum. Tegelijkertijd staat in de bestuursovereenkomst dat de locatie voor 30 jaar wordt vastgelegd. Waarom is gekozen voor een looptijd van 30 jaar, en niet voor een kortere periode van bijvoorbeeld 10 of 15 jaar met evaluatiemomenten? Graag niet beantwoorden vanuit de financiële beargumentatie.
Helaas ontkomen wij niet aan het financiële argument. Met de vestiging van een dienstencentrum zijn investeringen gemoeid, waarbij nu eenmaal een afschrijvingstermijn van 30 jaar hoort. Mocht de raad een kortere termijn willen, dan kan de raad dat als wens of bedenking aan ons meegeven.

a. Wat zijn de juridische of contractuele gevolgen voor de gemeente als we de bestuursovereenkomst op termijn zouden willen stoppen of herzien? Hoe flexibel is deze overeenkomst in de praktijk?
Bedacht moet worden dat de bestuursovereenkomst wordt aangegaan voor de duur van 30 jaar en dat deze aanvangt op de datum van ingebruikname. De datum van ingebruikname wil zeggen: de datum waarop de eerste asielzoeker gebruik maakt van het Dienstencentrum. Het duurt dus nog wel even voordat de bestuursovereenkomst in gaat.
In de overeenkomst is geen expliciet artikel opgenomen over wijziging van de overeenkomst, omdat dit in de regel niet nodig is als er wordt gecontracteerd tussen overheidsorganen. In onderling overleg is er veel mogelijk om de

bestuursovereenkomst te herzien of aan te passen. Bedacht moet worden dat het COA er ook belang bij heeft dat het Dienstencentrum goed functioneert. Qua stoppen van de overeenkomst wordt gewezen op de antwoorden hiervoor met betrekking tot artikel 4, lid 2 over het tussentijds opzeggen van de bestuursovereenkomst.

6. In artikel 1 onder c van de bestuursovereenkomst wordt gesproken over een gemiddeld verblijf van 3 weken. In artikel 3 lid 5 is sprake van een maximum van 6 weken. Waarom is ervoor gekozen om niet een maximum van 3 weken te stellen?
   Om het COA nog enigszins ruimte te bieden mochten 3 weken in een bepaald geval niet voldoende zijn, is er niet voor gekozen om een maximum van 3 weken in te stellen.

   En op basis van welk uitgangspunt wordt de doorstroom straks daadwerkelijk gemonitord?
   In artikel 3 van de bestuursovereenkomst staat dat het COA na afloop van iedere maand gegevens verstrekt van het aantal opgevangen asielzoekers in de betreffende maand. Het gaat om een overzicht met het gemiddelde aantal, het minste aantal en het meeste aantal opgevangen asielzoekers in de maand. Dat overzicht ontvangen we ook op jaarbasis. In de praktijk gaan we werken met een nachtregister vergelijkbaar zoals in een hotel waarin COA de gegevens van hun bewoners registreren. De gemeente ontvangt het nachtregister en kan de gegevens van de bewoners en de aantallen controleren.

   a. Wat zijn de gevolgen als het COA structureel boven deze termijnen uitkomt? Welke handhaving of sanctie staat daar tegenover?
   In dat geval kan de bestuursovereenkomst tussentijds worden opgezegd door de gemeente. Wij verwijzen op dit punt naar artikel 4, lid 2 over het tussentijds opzeggen van de bestuursovereenkomst.

7. De wethouder heeft op 9 mei 2025 bij Omroep Gelderland aangegeven dat hij gewacht heeft op de handtekening van minister Faber van Asiel en Migratie, alvorens het traject rondom het dienstencentrum verder vorm te geven. In de aangeleverde documenten (zoals de bestuursovereenkomst, aanvullende werkafspraken en het raadsvoorstel) is echter geen ondertekend document of formele instemmingsverklaring van de minister terug te vinden. Kan het college aangeven of er nog aanvullende documenten bestaan waarin de minister expliciet en formeel instemt met de vestiging van dit dienstencentrum in Zutphen?
   Wij zijn als gemeente op de hoogte gebracht door het COA dat het Ministerie van Asiel en Migratie goedkeuring heeft gegeven op de business case van

het COA. Verdere documentatie hebben wij niet, aangezien dit een interne aangelegenheid betreft tussen het COA en het Ministerie van Asiel en Migratie.

a. Zo ja, waarom zijn deze documenten nog niet met de raad gedeeld en mogen we die documenten dan inzien? Zo nee, op basis van welke informatie is de uitspraak van de wethouder gedaan?

Zie het antwoord hiervoor onder 7.

8. In de stukken staat dat asielzoekers maximaal weken in het dienstencentrum verblijven. Vanuit humanitair perspectief is het begrijpelijk dat men in die periode enige bewegingsvrijheid heeft. Tegelijkertijd leven er in de samenleving zorgen wat deze vrijheid betekent voor het gevoel van veiligheid, zeker in de eerste fase van de procedure
    a. Kan het college toelichten hoe het dienstencentrum omgaat met de balans tussen bewegingsvrijheid en het waarborgen van veiligheid in en om de wijk?
    Het omwonendenoverleg start met het opstellen van een risicoanalyse en een nul meting Leefbaarheid en Veiligheid in de omgeving, nog voordat het Dienstencentrum geopend is. De metingen worden jaarlijks herhaald en uit de risicoanalyse volgen beheersmaatregelen.

9. De locatie van het dienstencentrum ligt langs een provinciale weg. Dit kan gevolgen hebben voor de veiligheid van de bewoners van het dienstencentrum bij het oversteken van de weg. In hoeverre is hier aandacht voor geweest en wat wordt er (bijvoorbeeld aan voorlichting) gedaan om de verkeersveiligheid van de bewoners van het mogelijke dienstencentrum te waarborgen?
Verkeersveiligheid is een belangrijk onderwerp en wordt meegenomen in de risicoanalyse en dus ook in het nog op te stellen beheerplan. Daarnaast is het een aspect dat terugkomt bij het opstellen van het Omgevingsplan.

10. Wethouder Verschure heeft gezegd dat het diensencentrum 100 fte aan banen op zou leveren. Waar is deze aanname op gebaseerd? Graag een cijfermatige onderbouwing.
Wij baseren ons hierbij op cijfers en inschattingen van het COA.

11. Tijdens de vergadering op 12 juni over dit onderwerp heeft een inspreker aangegeven dat er op het gebied een vergunning is aangevraagd voor het weghalen van een marter en dat er geen ambulancepost op deze plek kon komen vanwege het behoud van de landelijke uitstraling. In hoeverre herkent het College zich in deze informatie?

De aanvraag voor de ambulancepost is alleen geweest voor het perceel Holtmede 29. Het ging hier om een vooradvies in 2024 en een aanvraag om omgevingsvergunning. De vergunning is inmiddels ook verleend op 23 januari

2025. Er is ons geen vooradvies bekend dat de ambulancepost voorzien was of is op het terrein waar het Dienstencentrum is voorzien.

Bij ons is geen vergunning aangevraagd met betrekking tot (het verjagen van) een steenmarter. Dit is een omgevingsvergunning Flora en Fauna en die wordt verleend door de provincie Gelderland en niet door de gemeente. Wij zijn hier niet het bevoegde gezag voor. Voor de verkabeling zijn er wel mitigerende maatregelen getroffen met betrekking tot de steenmarter.

Met vriendelijke groet,

Mark Purperhart

Fractievoorzitter CDA Zutphen-Warnsveld